The field evaluation of Tarandė old cemetery

In 2012 the KVP conducted a field evaluation in Tarandė village (Vilnius District), in the protected territory of the old cemetery and its N approaches. Eight trenches (a total of 73.5 m^2) were excavated.

No valuable cultural layer or the remains of burials have survived in the protected territory of Tarandė old cemetery. It was destroyed mechanically in levelling the former surface and bulldozing the small hills in the S part. But 19th – early 20th-century burials were discovered to the N of the established territory of Tarandė Cemetery that has survived on the hill's partially destroyed S edge. The burial of one individual without any grave goods was excavated and the contours of five pits were recorded.

Roma Songailaitė

Skuodo senkapis

2012 m. buvo tęsiamas Skuodo miesto centrinės dalies tvarkymo projektas (*ATL 2011 metais*, V., 2012, p. 169–171). Kadangi 2011 m. buvo nebaigti darbai buvusios centrinės aikštės P pusėje, tyrimai buvo tęsiami elektros stulpo apšvietimo vietoje (šurfas 32) ir eglės stovo vietoje (šurfas 33). Tirtuose šurfuose (8 m^2) kapų nerasta.

XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje klojant ar rekonstruojant Skuodo centrinės aikštės grindinį, paviršius buvo nulygintas ir, ant jo užpylus iki 25 cm storio smėlio sluoksnį, aikštė buvo išgrįsta lauko akmenimis. 2012 m. įgyvendinant aikštės tvarkymo projektą, grindinys išsaugotas ant jo užpilant paklotus naujos dangos paklojimui. Remiantis 2011 m. archeologinių tyrimų išvadomis, buvo lokalizuotas buvęs XVI a. vidurio – II pusės Skuodo senkapis ir preliminariai nustatytos jo ribos (1 pav.). Pagal projektą numatyta įrengti važiuojamąją dalį tarp Gedimino g. 2 ir 4, kuri pateko į buvusio senkapio teritoriją. Todėl 2012 m. vykdyti detalieji archeologiniai tyrimai teritorijoje tarp tarybiniu laikotarpiu nutiesto vandentiekio bei Gedimino g. 2 V fasado. Tarp Gedimino g. 2 ir 4, į V nuo Gedimino g. 2 V fasado 2 m pločio atkarpoje rastas nuardytas grindinys. Sluoksniai perkasti XX a. pradžioje kasant pastatui pamatus bei perstatant pastatą pokaryje. Ištirtame 63 m^2 dydžio ***plote 5*** nustatyta, kad XIX a. grindžiant aikštę nulyginta buvusi kalva tarp Gedimino g. 2 ir 4, nukasant ir buvusius palaidojimus. Tirtame plote rasti buvusių dviejų kapų duobių kontūrai ir vienas apnaikintas kapas 11. Kape rastos įkapės leidžia jį datuoti XVI a. II puse.

Iki aikštės suformavimo XVI a. pabaigoje Gedimino g. 4 teritorijoje buvo kalva, kurioje laidoti Skuodo gyventojai. Archeologinių tyrimų metu rastus palaidojimus pagal įkapes galima datuoti XVI a. viduriu – II puse. Vėliau, XVI a. pabaigoje – XVII a. pradžioje, ši kalva pateko į naujai formuojamos aikštės teritoriją. Katalikai buvo pradėti laidoti prie pastatytos Bartuvos bažnyčios, liuteronai – prie liuteronų bažnyčios. Pagal turimą tyrimų medžiagą žinoma, kad po buvusios aikštės grindiniu dar išlikę kapai Meno mokyklos (Gedimino g. 4) P pusėje (žalioje zonoje 70–80 cm gylyje ir šaligatvio zonoje 45 cm gylyje). Lokalizuotą išlikusią senkapio dalį rekomenduota įtraukti į NKVR.

Skuodas old cemetery

In 2012, in continuing the project for putting the central part of the city of Skuodas in order, an excavation was conducted in the Skuodas old cemetery discovered in 2011 (Gedimino

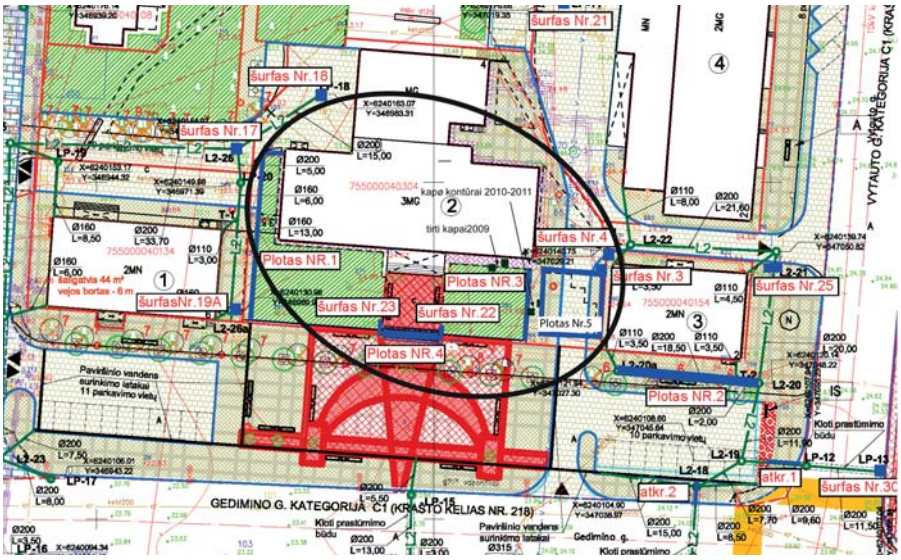

1 pav. Spėjamos Skuodo senkapio teritorijos ribos. R. Songailaitės brėž.

Fig. 1. Boundaries of the suspected territory of Skuodas old cemetery

St. 4). Area 5 (63 m²) was excavated. It was determined that in paving the square in the 19th century, the hill between Gedimino St. 2 and 4 was levelled, bulldozing the burials there. The contours of two grave pits and burial 11, which had been disturbed, were found in the investigated area. It was dated to the second half of the 16th century on the basis of the grave goods.

Kęstutis Šeškevičius

Kauno senosios kapinės Vytauto prospekte

LR krašto apsaugos ministerijos kanclerio 2011 m. lapkričio 15 d. pavedimu VDKM Archeologijos skyriaus darbuotojai kartu su Juozo Vitkaus inžinerinio bataliono kariais 2012 m. balandžio–gegužės mėnesiais vykdė senųjų neveikiančių kapinių (UK 21117), esančių Kauno Š dalyje, tarp Vytauto prospekto, Totorių, Trakų ir Bažnyčios gatvių, žvalgomuosius tyrimus. Jų tikslas – išsiaiškinti senosiose neveikiančiose kapinėse palaidoto generolo S. Žukausko palaikų buvimo vietą, jei jie giminių nebuvo perlaidoti.

1937 m. lapkričio 28 d. evangelikų liuteronų kapinių teritorijoje buvo palaidotas pirmasis Lietuvos krašto apsaugos ministras, pirmasis Lietuvos kariuomenės vadas ir vienas žymiausių Lietuvos karvedžių generolas Silvestras Žukauskas. Generolas kapinėse buvo palaidotas laikinai, kol Ožeškienės gatvėje statomoje evangelikų reformatų bažnyčioje bus įrengta specialiai jam skirta kripta. Tačiau prasidėjusi tarybinė okupacija, o netrukus ir II Pasaulinis karas sutrukdė tai įgyvendinti. 1959 m. kovo 25 d. Kauno miesto darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto sprendimu Nr. 285 nutarta centrines kapines iškelti į veikiančias kapines ir likviduojamų kapų teritoriją